

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

XXIII. [i.e. XVIII.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

DE S. MEMMIO EPISCOPO CHATALAVNENSI. 1041

busque & lachrymis irrigatur, lamentationibus laniatur, Sed nullam inueniens ma-
 li solutionem, miraculorum Apostoli recordatur: & quarebat paruum aliquam
 partem ex eius reliquijs ad medendum ei, qui laborabat. Postquam autem rescivit
 non comparere corpus Apostolicum, saltem puluerem, quem illud retigit, iussit af-
 ferre. Quod quidem cum factum esset, pater, aegrotanti filio puluere imposito, sanum
 vidit eum, quem putabat moriturum, etiamsi ille modicam lucem agnitionis, quam
 acceperat, sua sponte repulerat, & verè erat mortuus, vt qui acerbam mortem susce-
 pisset impietatis. Et hæc quidem quantum licuit non aberrando à veritate, compo-
 sita fuerunt, & conscripta, & Apostoli laudi sunt dedicata. Tantæ nobis lætitiæ causa
 est hodiè Thomas. Per quem etiam Indorum barbaræ gentes didicerunt eam viam,
 quæ fert ad cælos: & quorum corpora erant Solis radijs denigrata, euaserunt candi-
 dis lætisque & a lacribus animis, qui in intelligentiam cadit, Sole purè ac suauiter eis
 illucescente: Ad gloriam patris, & filij, & spiritus sancti, vnus, & quæ diuini non po-
 rest, diuinitatis: Quam decet gloria, honor & adoratio nunc, & in secula se-
 culorum, Amen.

Vide ma-
 gnam vim
 pulueris, q
 retigit cor-
 pus, S. Tho-
 ma.

DE S. MEMMIO CHATALAVNENSI EPISCO-
 PO, PER S. GREGORIVM TVRONENSEM IN
 gloriam Confessorum, capitulo 66.

CHATALAVNENSIS verò vrbs proprius extat pa-
 tronum Memmius antistes, qui cum adhuc maneret in
 corpore mortali, mortuum dicitur suscitasse. Ad cuius
 nunc sepulcrum sæpius confractas miserorum catenas at-
 que compedes vidimus: sed & nos propriè virtutem eius
 experti sumus. Quodam enim tempore, dum in vrbe illa
 comoraremur, puer vnus ex nostris à febre corripitur, fa-
 tigatur vomitu, ac cibum potumque simul exhorret: no-
 bis verò magna molestia generatur, quòd huius pueri in-
 firmas, itinere nostro moras innecteret. Nec mora, basili-
 cam Sancti adeo, sepulcro prosternor, pro puero effusis
 lacrymis deprecor, vt qui laborantibus vinctis, disruptis cõpedibus respectu pieta-
 tis plerunquè consolationem exhibuit, huic febricitanti medelæ refrigeria ministra-
 ret. Mirum dictu, in ipsa nocte à Sancti virtute visitatus infirmus: mane factò incolu-
 mis surrexit à lectulo.

21. Decèbr.

S. Memmius
 mortuum
 suscitauit.

S. Gregorius
 Turonensis à
 S. Memmio
 salutè agro
 puero obris-
 nec.

DE SCIRIDONÈ, Chæremone & innumerabilibus socijs, quæ supra 8. Decem-
 bris in historia sanctorum martyrum Alexandrinorum, circa finem.

CARMEN *ALTHELMI EPISCOPI OCCIDEN- * Adclmi
 TALIVM SAXONVM, VT BEDA AIT, DE S. VICTORIA
 virgine & martyre, itemque S. Anatolia, Lib. 2. De Virginitate.

Tempore quo Decius mundum dititione tenebat,
 Militibus Christi mortis discrimina condens:
 Extitit in Roma binarum fortè sororum
 Fama nitens, validis pulsans rumoribus aures.
 Quas nullus poterat tormentis vincere tortor,
 Quanlibet infantes mulctaret cæde cruenta,
 Vt vitæ auctorem superata mente negarent.
 Altera de geminis felix Anatolia dicta:
 Altera sed tenuit verum Victoria nomen.
 Has igitur sponsi claris natalibus orti,
 Ad prolem generis studuerunt iungere nuptis.

23. Decèbr.

S. Anatolia:
 S. Victoria.

Sed mens virginis ambarum torrida flammis
 Stuppas luxuriæ combussit torre pudoris,
 Spurcitijs mundi contemnens corde caducas,
 Spargebant gazam, simul & patrimonia dantes,
 Aurea calcabant roseis crepundia gemmis,

Respuunt
 nuptias,
 Sua omnia
 dant paupe-
 ribus.

Cunctaque

LS

Angelus cis
apparet.

S. Victoria
exilium.

for. * di-
plam,

S. Victoria
draconem
profigat.

for. * di-
plam,

Hic videtur
versus vnus
deesse.
60. Virgini-
bus præest
S. Victoria.

Gladio per-
cutitur.

Vltio diui-
na in eius
percussore.

Cunctaque pauperibus mox ornamenta miscellis
Largita, sibi nil seruantes, æthera vincunt.
Nuncius è claro pennatus lapsus Olympo,
Flammeus adpectu, niueo splendore coruscus,
Sceptrum qui nitidum dextra gestabat in alma,
Ambas compellans tali cum voce puellas:
Nunc procùl à vestro pallorem pellite vultu,
Pectore nec pauido quatiens timor ilia pulset:
Dum vobis thalamus paradisi sede locetur:
In quo perpetui nunquam consortia sponsi
Deficient penitus, sed gaudia longa manebunt:
Dum vos virginitas comes in defessa sequetur.
Ambæ seruabant castæ consortia vitæ,
Angelus vt dederat sanctis præcepta pudoris,
Vique fugam vitæ mors marcida lmen habebat,
Latrans & populans vitali pectora flatu.
His igitur gestis stringuntur sæua procorum
Pectora, lethifero zeli maculata veneno,
Dum cernunt amplum sponfas expendere censum.
Interea Romam linquens Victoria virgo,
Exul in exilium Tribulanæ ducitur vrbs,
Quo draco funestus ructabat flamina ventris
Lymphida, lethifero corrupens aëra flatu
Intantum, vt ciues, vasto crepitante tumultu,
Linquere iam vellent pollutam flatibus vrbs,
Exosi latebras, horrens quas belua tenebat.
His igitur miseris sponder Victoria virgo,
Credula si Domino pandant præcordia Christo,
Lurida pestifero linquentes idola cultu,
Vt dicto citius truculentam flamine * Gypsam,
Quæ turmas vulgi multabat strage cruenta,
Pelleret è populo, dum vellent credere Christo.
Quod dum sponderent concordi voce cateruæ,
Squamigerum proturbavit mox virgo chelydram,
Et procùl in vacuas iussit se ferre salebras.
Mox draco crudelis sermionum pondere pressus,
Obscurum liquit squamosa pelle tigillum.
Sic virgo felix, æthrali freta triumpho,
Ingentem explosit sancta virtute colubrum,
Vt nunquam posthac serpens irrumperet antrum:
Sed procùl abscedens, incultis exulet aruis.
Iusserat vt * Gypsam verbo terrente migrare,
Ciuius impendens expulso natrice palmam:
Tunc petijt ciues felix vernacula Christi,
Quatenus in Crypta sibi, natrix vndè nefandus
Aufugit, pariter dignentur condere cellam.
Mox veneranda Dei supplex vt virgo poposcit:
Insupèr & decies senas iunxere puellas,
Quæ precibus crebris laudarent voce tonantem,
Odis Dauidicis modulantes carmina sancta.
Tunc procius Eugenius delubri flamine fretus,
Thurificent iussit, munusque litare Dianæ.
Alma sed imperium spreuit complere nefandum.
Idcirco gladium strio mucrone vibrabat
Crudelis torror, fundendo fluentia cruenta:
Virgineos artus roseo qui rore rigauit.
Mox interfector sensit discrimina palma:
Arida marcescens torpebat dextra lacerti.

Insupèr

SUR I

gber
nobis

RVIII

5

DE S. VICTORIA VIRG. ET MARTYRE.

1043.

Insupèr expertus calloso corpore lepram,
 Vermibus atque scatens, efflavit flamen in auras.
 Sic quoquè famosis felix Anatolia signis
 Claruit, exilium sæui perpeffa Tyranni.
 Consulis en sobolem, constrictam nexibus arctis,
 Expertem sensus, cum bruta mente vagando,
 Hostibus explosis, reparavit pectus anhelum.
 Qui rumor fufus, diuersis pestibus ægros,
 Conduci fecit, stipantes agmine sanctam.
 Illis opratam reddebat virgo salutem.
 Nec non & Marsum, qui toruam carmine * Gypsam
 Efferet ardebat, sanctos vt belua lacertos
 Dentibus horrendis & rictu rodat aperto :
 Curauit subitò, disrumpens vincla chelydri,
 Qui prius in spira Marsum sinuârat inertem.
 Idcirco cursim pergebat credere Christo,
 Agnosceus propriam tanta virtute salutem.
 Insupèr & meritum cumulauit sanguinis ostro,
 Quem subijt binis fertis mox candida virgo.
 Integritas nitidam, nec non & passio rubram,
 Pingebant variam celsa virtute coronam.

S. Anatoliæ
 exilium.

Sanat dæ-
 moniacum.

* dipfam

Occiditur
 S. Anatolia.

LS

EIVSDEM S. VICTORIÆ HISTORIA BRE-
 VIS EX MARTYROLOGIO ADONIS
Treurenfis Episcopi.

OMAE natalis sanctæ Victoriæ virginis & martyris, perfe-
 cutione Decij Cæsaris. Hæc desponsata Eugenio, viro pa-
 gano, rogante Tito Aurelio, qui sponsam Anatoliam vir-
 ginem habebat, ad suadendam eam, vt ei nuberet, perre-
 xit : cui & dixit : Audi me, domina soror Anatolia : & ego
 Christiana sum, & nõui, quia Deus nuptias non conde-
 mnat. Propheta & patriarchæ cõiuges habuerunt, & po-
 steritas eorum à Deo benedicta est Nunc ergò audi me, &
 accipe virum, qui te non prodat, quòd sis Christiana : sed
 per maritalẽ copulam fiat, vt ipse Christianis consentiat.
 Hæc dicenti Victoriæ virgo Anatolia respondit : O Victo-

ria, vince diabolum, & esto vera Victoria. Tunc quandò tota terra vacua erat, dixit
 Deus hominibus : Crescite & multiplicamini, & replete terram. Nunc plena terra,
 postquam filius Dei de cælo descendit, quotidie clamat : Crescite in fide, multiplica-
 mini in charitate, & replete cælos : quia appropinquauit regnum cælorum. Gen. 1. 8. & 9. March. 4.
 Iterum inter alia & post alia, sancta Anatolia intulit : Ego die, qua explicui precium
 ornamentorum meorum in pauperes Christi, vidi per visum iuuenem aureo diade-
 mate splendendum, in vestibus purpureis atque gemmatis : qui grata facie & læro vul-
 tu me inspiciens, ait : O virginitas, quæ non in operibus tenebrarum, sed semper in
 lumine versaris. Hæc ego audiens, euigilauit, & cœpi flere : & proiciens me in pau-
 mento, rogauit Dominum, vt is, qui mihi loquebatur, dulcissimos sermones iterum
 prosequeretur. Sic mihi oranti & prostrate, idem qui antè loquebatur, talia mihi sub-
 lequitur : Virginitas purpura regalis est, quam qui induit, reliquis sit eminentior. Vir-
 ginitas gemma est preciosa. Virginitas thesaurus est regis immensus. Huic fures infi-
 das tendunt. Hanc tu euigilans sollicitè custodi, quantumque te plus habere cogno-
 scis instantius custodi, nè perdas.
 His & similibus verbis & factis incitata Victoria, omne precium ornamentorum suo-
 rum & ipsa distraxit pauperibus. Sicque factum est, vt agentibus sponfis earum Aure-
 lio & Eugenio, quia nubere illis virgines Christi noluerunt, à Decio Imperatore vrbe
 Roma pulsæ, ad prædia sponforum ducerentur. Vbi fame & inedia ita afflictæ sunt, vt
 vix ad vespertum modicus panis cibarius eis daretur : nulloq; pacto efficere sponsi po-
 tuerunt, vt vel ad nubendum, vel ad sacrificandum animi illarum inclinarentur.

Beata

S. Victoria
 omnia sua
 dat paupe-
 ribus.

Cæditur
gladio in
pectore.

Beata igitur Victoria in virginitatis proposito inuincibiliter persistens, post multa facta miracula, inter quæ plurimas virgines Domino aggregauerat, percussa est gladio in corde à carnifice Taliarcho, quem rogatu Eugenij Iponsi sui Iulianus pontifex Capitolij & comes templorum, ad hoc opus direxerat. Passa est autem decimo Calendas Ianuarij. Corpus eius cum omni reuerentia curatum. Taliarchus verò percussor eius, leprofus factus, intra sex dies consumptus à vermibus, expirauit.

MARTYRIVM SANCTORVM DECEM MARTYRVM, QVI IN CRETA SVBIERE MARTYRIUM: *Authore Simeone Metaphraste. Habetur in Tomis Aloysij.*

Decembr. 23.

Martyres,
ornamentum
patria: sua.

ALIVS quidem aliquid aliud persequatur oratione, illius quæ vulgò iactatur, Crete: alius quidem pulchritudinem, valius verò magnitudinem, & alius quidem moenia & portus, alius autem aeris temperationem, & fructuum fertilitatem. Ego verò id, quod alia vincit omnia, & quæ solam eius opifice dignam dixerim feracitatem, eam dicam ante alia. Quisnam est hic fructus, & quodnā est tantum insulæ ornamentum? Quid aliud, nisi diuinus chorus martyrum, & qui laudatur numerus, & quod omnium quidem est spectaculorum iucundissimum, & acroamatum omnium vtilissimum? Decem, inquam, illi pro Christo martyrij coronis redimiti: qui ex ea quidē procefferunt, fortissimè autem pro Christo subiere martyrium. qui eam pro alimentis reuerà pulchrè sunt remunerati, cum eam tanto honore affecerint, vt in ea per martyrium fuerint consummati. Quomodo verò, paucis iam dicet oratio.

Decius ille, qui magno fuit furore percitus, & ad puniendos Christianos omnium fuit violentissimus, is tunc sceptrum tenens imperij Romanorū, huius insulæ constituit Proconsulem virum quendam, qui eodē quoque nomine appellabatur, nempe Decius, non minus autem, quàm in nomine, conueniebat in moribus. Qui cum fuisset in Creta, rem parua existimauit, & quæ nullā haberet immanitatem & saxitiam, omnes qui sunt in ea Christianos, postquam subiecisset innumerabilibus generibus tormentorū, deinde acerbè tollere de medio. Quærebantur ergò omnes, & inueniebantur: & compræhensi, ad ipsam ducebantur. Cum quibus hic quoque, sacer chorus, præstantissimorum virorum denarius, veluti ex optimis eximij selecti ciuitatibus: quorum alios quidem maxima omnium, quæ illic erant, præbuit ciuitas: alij autem orti erant ex alijs: cōmuniter verò simul omnes festinabāt ad vnam, quæ est in cælis, ciuitatem.

Decem præstantes viros compræhendantur.

Multis excruciantur modis.

Decij proconsulis ferocitas ad inferenda supplicia.

Ij cum tunc stetit ante Proconsulem, quos non tunc quidem sermones liberè habuerunt: quibusnam autem factis non obscurarunt sermones? & quodnam quidem tormentorum iter non peruaserunt? quodnam autem supplicium non superarunt tolerantia, cæsi, torti, per terram tracti, lapidibus appetiti, irrisi, consputati, & omne genus ferentes subannationis? Sed erant hæc quidem illis futurorum gymnasia, & veluti quædam præexercitationes. Postquam autem oportebat eos magna currere Olympia, temporis, inquam, tormentorum: erat verò dies præstitutus decimo Calendas Ianuarias: & paratum quidem erat tribunal, & præsidebat Proconsul: ducebantur autem athletæ: pleni verò erant ambo, hi quidem animi alacritate, ille verò furore & insania. Et ille quidem erat propensus ad puniendum vsque ad mortem, hi verò parati erant sustinere vsque ad extremum spiritum. iracundo & eadem spirante vultu eos intuens, Quænam est, inquit, tanta amentia, quòd neque ratio, neque tempus vos id docuit, quod est futurum conducibile? Deinde perinde ac si sola, quam præ se ferebat, ira eos perterrefecisset, & iam eis, vt parerent, persuasisset, Sacrificate, inquit. Sin minus, ego quidem nihil dicam amplius. Vos autem scietis paulopost, quisnam sit Decius, cui vos non vultis nunc morem gerere.

Ad hæc martyres, Nos quidē, o Præses, responderunt, & verbis & factis, & etiā tempore satis magnam dedimus experientiam, quòd neque dijs sacrificabimus, neque ad hoc aliquid alterius cedemus sermonibus. Sed neque, interpellans dixit impius, vobis, o impij, erunt curæ vlla tormenta? Nequaquam, dixerunt sancti. propemodum enim

SUR I
ber
Nobis
RVIII
5

hunc nomine tibi habemus gratias, quod nobis dederis, ut his accipiamur epulis. Sed non sic, inquit Praeses, erit deinceps. Sed scieris, quanta sit maximorum deorum potentia, quos vos tam impudenter maledictis insectamini, neque hos qui adsunt, reuerentes, qui simul sunt multi & sapientes: qui inter deos quidem primum Iouem, deinde Iunonem, & Rheam, & reliquos colunt. Quae enim primum sustinuitis, erant solam vmbrae suppliciorum. Nunc autem tam multis supplicijs cruciabimini, ut non vestra audacia ab eis solum comprimatur, sed alijs quoque metum incutiat, qui aequè ac vos sunt inobedientes, si modò vlli sint eiusmodi.

Ad haec rursus viri fortissimi: De Ioue quidem, ô Praeses, & illius matre Rhea nihil nobis dixeris. Neque enim apud eos, qui ignorant, verba facis. Scimus enim, ut qui à patribus nostris audierimus, genus eius & fortunam & mores. Sepulcrum autem, si vis, etià praesentes indicabimus. Nam ipse quoque in Creta ortus est. Fuit verò eorum, qui in ea habitabant, Tyrannus. Erat autem ad eum intemperans & procliuus ad libidines, ut non solum in foeminas, sed etiam infaniret in masculos: praestigijs verò vtebatur & malis artibus, se callidè mutans propter summam intemperantiam, & singulis horis se polluens nefarijs concubitijs. Quidam autem, qui eisdem laborabant vitijs, & imitati fuerant illius abominationem, (Quid est enim tam facile, quàm mali imitatio?) & eum Deum esse pronunciant, & ei templa excitant & sacrificant, ut quod eis placet, Deo quoque videatur placere: & sic non solum Deo non inuisum, sed etiam, proh dolor, diuinum existimetur, se libidinosè & intemperanter gerere.

Diuino haec loquente choro, Proconsul quidè dirumpebatur, ut qui conuinceretur: multo autem magis furebat etià populus, & impetu ferebantur ad comprehendendos martyres: & eos manibus propemodum discerpissent, nisi Decius & voce & manu eos cohibuisset. & cum iussisset eos quiescere, acerbius illis mortis genus machinabatur. Et sanctos quidè statim arripuere tormenta: alios quidem alia, sed acerbitate & magnitudine doloris similia. Nam alius quidem ex ipsis suspensus, ferreis laterabatur vngulis: nerui verò diuellebantur, carnes autè illius in terram defluebant. Alij verò lapidibus & acutis sudibus sauciabantur latera vsq; ad ossa. Alij quidè graui plumbo verberato dissoluebantur compages, ossaq; confringebantur & conterebantur. Alius item aliter. est enim vel solo auditu miserabilis acerbitas suppliciorum. Etenim quomodo ijs, qui sunt paulò misericordiores, haec videre est intolerabile: ita etiam sigillatim persequi & audire, est longè molestissimū. Sed martyres haec etià patientes, ad eò faciliè, aut, ut verius dicam, iucundè ferebāt, ut qui aderant, conijcerent eos non tam dolere propter ea, quae sustinebant, quàm aegrè ferre, quod non essent plura tormenta.

Omnes itaq; ad eos confluebant, tãquàm ad res nouas & admirabiles, tam fideles, quàm quibus manca erat pietas. Sed illi quidem, ut admirarentur athletarū constantiam, & suam confirmarent pietatem: hi autem, ut irriderent eorum tolerantiam, & eorum plagis quodammodo lætarentur propter insignè crudelitatem. Quamobrèm non modo nulla mouebantur misericordia, sed etiam Praesidem & lictores magis iritabant ad saeuitiam. Et hi quidem sic incitabant, ille verò iubebat, lictores autem exquebantur. Porro autem Praeco quoque clamabat: Parcite vobis ipsis. Patete principibus. Sacrificate dijs. Martyres autem etiam in tanta copia rerum asperarum, erant omnibus simul superiores, turba, praecone, tormentis, ipso Praeside, & ante eos, omnium principe fatana, & vniuersis, quae eis subiiciuntur, copijs. Omnes enim, veluti signo dato, vnã simul vocem tollunt: Sumus Christiani, Christi hostia, Christi victimæ: etiamsi milliès mori oporteat, libenter moriemur.

Quum autem martyrum negotio omnia postponerentur, qui erat valdè promptus fatis minister Decius, desperas fieri posse, ut persuaderet adhuc & cogeret, fert in eos mortis sententiam. Ducebantur itaq; sancti, ut ense interficerentur, ad locum, qui paruum quidè abest à ciuitate: ab incolis verò vocabatur Alonium. Ad eum festinantes martyres, ostenderunt nouum quid, & quod videbatur insolitum. In toto enim cursu martyrij, inter se vnanimis & simul conspirantes, in hoc solum cõtendebant, quisnam eorum primus ensẽ subiret, & primus coronam acciperet. Hanc autem litem composuit Theodulus, qui erat vnus ex hoc diuino choro, discitans quod is futurus esset primus, qui omniũ vltimus excederet, cum nihil turpe & indecorum ex spectaculo aliorum sustinuerit, sed sic reuerà multa certamina subièrit. Placuit omnibus, quod dixerat: & primum quidem ad Deum communem hymnum canunt, Benedictus es Do-

Eccè mirabilem Sanctorum alacritatem adferendas potestas.

Iouis libido immanis.

Sancti martyres dire cruciantur.

Illorum stupenda fortitudo.

Praelara martyrum vox.

Alij alios ad mortem anteuertere conantur.

Pfal. 123.

T t t t
mine,

LS

mine, dicentes, qui non dedisti nos in captionem dentibus eorum: & quæ deinceps scribit Psalmographus. Deinde etiam ad locum accedentes, fecerunt vniuersique orationem: Parce Domine seruis tuis, dicentes, & suscipe sanguinem nostrum pro nobis, pro nostris, pro patria: vt ea liberetur à tenebris ignorantis, & puris oculis contempletur pietatem, & te veram lucem, ô Rex æterne.

Capita eis
amputantur.

Postquam sic precati essent vnusquisque, sacra & victoria insignia eis sunt amputata capita, cum se patrie distribuissent: & sanguinem quidem infernæ, nempe cum qui interit, intereunt: spiritum autem dedissent superne, ei quæ semper manet, cum qui est permanens. Cum verò post consummationem recessissent lictores, quidam ex eorum cognatis, qui in eo loco remanserant, horum sacras venerabiliter componunt & depo-

Forum sacre
& venerabilis
reliquias
componuntur.

nunt reliquias. Et tunc quidam mortuos habuit, quæ illos tulerat. Postea autem, quando vis veritatis, veluti quædam zona aurea, comprehendit maximam partem orbis terrarum, Paulus mittitur in insulam, vt eas ad nouam Romam deduceret, ad reginam, inquam, urbium: Paulus ille, cuius est magnum nomen sanctitatis, gloriosæ Romæ Pontifex, & qui moribus magis quam throno erat insignis, cuius vel sola appellatio erat flagellum ad pellendos demones. Is cum accepisset aliquos delectos ab Imperatore, qui eius cepto opem ferrent, venit ad gentem Cretensem: & cum amouisset terram reliquijs impositam, inuenit eas, ô Rex Christe, similes viuentibus, & interitu superiores, perinde acsi in esset adhuc spiritus, & eis humor tanquam ros insidere matutinus. Cum eas ergo illinc sustulisset cum miraculo, eas tradidit præclaræ & regine urbi: & nunc sunt, vbi sunt repositæ reliquiæ martyrum Infantium, communes seruatorum & præsidum ciuitatis, & vigilantes custodes in omnibus rebus molestis. Quorum intercessionibus detur nobis consequi bona eis reposita, gratia & clementia Domini nostri Iesu Christi: Cum quo patri & sancto spiritui gloria & potentia, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

Adhuc inter
gri reperitur
post nos multos.

DE S. SERVULO, EX BEATISSIMI GREGORII PAPAE HOMILIA XV. IN EVANGELIA.

Decēbr. 23.

ERRA bona fructum per patientiam reddit: quia videlicet nulla sunt bona, quæ agimus, si non æquanimiter etiam proximorum mala toleremus. Quanto enim quisque altius profecerit, tanto in hoc mundo inuenit quod durius portet: quia cum à præsentis seculo mentis nostre dilectio deficit, eiusdem seculi aduersitas crescit. Hinc est enim, quod plerisque cernimus & bona agere, & tamen sub graui tribulationum fasce desudare. Terrena namque iam delideria fugiunt, & tamen flagellis durioribus fatigantur. Sed iuxta vocem Domini, fructum per patientiam reddunt: quia cum humiliter flagella suscipiunt, post flagella ad requiem sublimiter suscipiuntur. Sic vna calcibus tunditur, & in vini sapore liquatur. Sic oliua contusionibus expressa, amurcam suam deserit, & in olei liquore pinguescit. Sic per trituram area à paleis grana separantur, & ad horreum purgata perueniunt. Quisquis ergo appetit plenè vitia vincere, studeat humiliter purgationis suæ flagella tolerare: vt ratio post ad iudicem mundior veniat, quanto nunc eius rubiginè ignis tribulationis purgat.

Optimi qui
que grauissime
affliguntur.
Luc. 8.

S. Seruuli
breuis
historia.

In ea porticu, quæ euntibus ad ecclesiam beati Clementis est peruia, fuit quidam, Seruulus nomine, quem multi vestrum mecum nouerunt: rebus pauper, meritis diues, quem longa ægritudo dissoluerat. Nam à primæua ætate vsque ad finem vitæ paralyticus iacebat. Quid dicam, quia stare non poterat? Nunquam in lecto suo surgere vel ad sedendum valebat, nunquam manum suam ad os ducere, nunquam se poruit in latus aliud declinare. Huic ad seruiendum mater cum fratre aderat, & quicquid ex eleemosyna potuisset accipere, hoc eorum manibus pauperibus erogabat. Nequam literas nouerat: sed scripturæ sacræ sibi et codices emerat, & religiosos quosque in hospitalitatem suscipiens, hos coram se legere sine intermissione faciebat. Fandumque est, vt quantum ad mensuram propriam attinet, plenè sacram scripturam disceret, cum, sicut dixi, literas funditus ignoraret. Studebat in dolore semper gratias agere, hymnis Deo & laudibus diebus ac noctibus vacare.

Sed cum iam tempus esset, vt tanta eius patientia remunerari debuisset, membrorum dolor ad vitalia redijt. Cumque iam se morti proximum agnouit, peregrinos viros

SURI

q. de
nobis

RVTI

5

ros atque in hospitalitatem receptos admonuit vt surgerent, & cum eo Psalmos pro
 expectatione sui exitus decantarent. Cumque cum eis & ipse moriens psalleret, vo-
 ces psallentium repente compefcuit, cum terrore magni clamoris dicens: Tacete,
 tacete: nunquid non auditis, quantæ resonant laudes in cælo? Cumque ad eandem
 laudes, quas intus audierat, aurem cordis intenderet, sancta illa anima carnis vinculis
 soluta est. Sed exeunte illa, tanta illic fragrantia odoris aspersa est, vt omnes qui illic
 aderant, inæstimabili suauitate replerentur: ita vt per hoc patenter agnoscerent,
 quod eam laudes in cælo suscepissent. Cui rei monachus noster interfuit, qui nunc
 uique uiuit, & cum magno fletu attestari solet, quia quousque corpus eius sepultura
 maderent, ab eorum naribus odoris illius fragrantia non recessit.

S. Seruulus
 audit canti-
 ca cælestia,
 & sic expi-
 rat animâ.

Eccè quo sine ex hac vita migravit, qui hic æquanimitèr flagella tolerauit. Iuxta vo-
 cem ergo Dominicam, bona terra fructum per patientiâ reddidit, quæ exarata disci-
 plinæ vomere, ad remunerationis segetem peruénit. Sed vos rogo, fratres charissimi,
 attendite, quod excusationis argumentum in illo districto iudicio habituri sumus nos,
 qui à bono opere torpentes, & res & manus accepimus, si præcepta Domini e genus
 & sine manibus potuit implere: Non contra nos Dominus tunc Apostolos ostendat,
 qui ad regnum secum fidelium turbas prædicando traxerunt: non contra nos mar-
 tyres exhibeat, qui ad cælestem patriam, sanguinem fundendo, peruenierunt. Quid
 tunc dicturi sumus, cum hunc, de quo locuti sumus, Seruulum uiderimus, cui longus
 languor brachia tenuit, sed tamen hæc à bono opere non ligauit? Hæc uobiscum, fra-
 tres, agite: sic vos ad studiū boni operis instigate: vt cum uobis bonos modò ad imi-
 tandum proponitis, eorum tunc confortes esse ualeatis.

In desideris,
 & bonorum
 operum ne-
 glectores.

LS

BEATI PETRI DAMIANI SERMO IN VI-
 GILIA NATALIS DOMINI: HABETVR IN
 Tomo 8. Aloysij Lipomani. Nos eum in capita distinximus.

TANDEM de mari ad portum, de promisso ad præmi-
 um, de labore ad requiem, de desperatione ad spem, de
 via ad patriam peruénimus. Scripserat quidem nobis fre-
 quentibus epistolis calamus scribæ velociter scribentis,
 Expecta, reexpecta: sed nos, quod subiungitur, dicere
 poteramus: Modicum ibi, & modicum ibi. Præcurrerant
 cursores promissione diuites, sed exhibitione pauperri-
 mi. Dicebat alius: Viriliter age, & confortetur cor tuum,
 & sustine Dominum: alter uero: Si moram fecerit, expe-
 cta eum: quia ueniens ueniet. Pari consilio exierant de san-
 ctuario Dei, nihil secum nisi promissionū multitudinem
 reportantes. Vndè & Ciriharista noster iam dormitauerat præ radio, & in ipsum De-
 um ta citis obligationibus totam culpam modis flebilibus intorquebat: Tu uero, in-
 quit, repulisti & despexisti, distulisti Christum tuum. De flebili quoque ad imperatiū
 conuersus est, exagitante impatientia, quæ mater est impudentiæ & frontositatis. Qui
 sedes, inquit, super Cherubin, manifestare. Vt quid tandiū dominatrici sedens in ca-
 thedra, circumuolantibus & uallatibus Angelis, non respicis super filios hominū, quos
 absorbit, & obsorbuit iniquitas, per Adam quidē cōmissa, sed à te permissa? Memo-
 rare quæ sit mea substantia, ad tuæ substantiæ similitudinē fabricata: quia etsi omnis
 homo uiuens est uanitas, in imagine tamen tua pertransiens, uanitas esse non potest.
 Nunquid ita uanè constituisti omnes filios hominum, de quibus dicit: Et delicia meæ
 cum filiis hominū: ut eos uerberet, & diuerberet à te malignissimus ille deceptor, qui
 decipere, nisi te permittēte, non potuit? Inclina cælos tuos, & descende, & illos mise-
 ricordes oculos miseris inflecte precantibus, nec saltē in perpetuū obliuiscaris nos.
 Hæc quidem iste: sed gemitibus & ærumnis intortus, tantæ præsumptionis senten-
 tiam abiurabat. Dixi, inquit, custodiā uias meas, ut non delinquam in lingua mea. Ve-
 rum ille uir nobilis, & profundus sermonis urbanitate perlucidus, affectuosus excessibus
 incallescens: Propter Sion, inquit, non tacebo, & propter Hierusalem non quiescam,
 donec egrediatur ut splendor iustus eius. Vtinam, ait, dirumpes cælos, & descende-
 res: & alia multa, quæ fastidiosa prolixitas uetat inferere. Hic etiam morosioris gratiæ
 longinquitate suspensus, & nimietate doloris excedens, impatienter oblatrat, dicens:

T t t t 2 Ecce